

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Evangelistarivm M. Maruli Spalaten. opus vere
euangelicum, sub fidei, spei & charitatis titulis in septem
libros partitum**

Marulić, Marko

Coloniæ, 1532

VD16 M 1298

De peccatis principalibus per septem lepræ genera significatis. ca. 14.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35578

Marci Maruli

tutis merces, quæ est summum hominis bonum, ad quod per hanc quidem virtutem peruenitur. Tales igitur sumus, qualibus ista quæ dicta sunt, conferri credimus.

De peccatis principalibus per septem lepræ genera significatis.

Cap. XIII.

Porro bonitatem ipsam magis ac magis expetimus, cum peccati quod mala considerauerimus. Quicquid legi diuinæ aduersat, quicquid virtutibus contrarium est, rationique repugnans, peccatum est, inter peccatum & delictum quidam discernunt, delictumque leuius esse aiunt. Id enim delictum dici, cum non facimus quod debemus; peccatum vero, cum committimus quod non debemus, in illo boni omissionem esse, in hoc perpetrationem mali. Vtrobique tamen vocabulo scriptura pluribus in locis indifferenter indistincteque vtitur. Ceterum non parua inter se peccatorum discrimina sunt, cum aliud alio longe grauius sit deestabileque magis, vel diuersi generis atque conditionis. Peccatum in lege veteri per lepram significari nouimus; & sicut variae ibi lepræ species norantur, ita varia esse peccata manifestum est. Colore habituque diiudicant lepræ, sic peccata specie atque pondere. Non incongrue igitur ipsa septem capitalia vitia, septem generibus lepræ nunc comparare conabimur. Prima quidem lepra describitur coloris albi in cute carnis uiuæ cum capillorum aspectu mutato. Albedo ista pallor inuidiæ est. Inuidus de alieno bono dolens, liuidam per se fert faciem: dumque male affecti animi stimulis agitur & inquietatur, in carne uiua vitium esse dicitur, tunc autem & capillus muratur, cum relicto rationis consilio, cuius in capite sedes est, prauæ cupidinis affectum sequimur. Nihil autem nequius, quam quos imitari debemus, eis inuidere uelle. Alterum lepræ genus florere dicitur, ac totum quippe corpus a capite usque ad pedes occupare, quæ tamen munda esse putatur, nisi caro uiua apparuerit. Hanc equidem mentis torperem

Leu. 13

Inuidia.

Acedia

esse reor, & ad ea persoluenda quæ tenemur oriositate
 atque ex tædio neglectum, quod vitium acediam appel-
 lant. Ea sane totum hominem possidet, dum mollem
 penitus & effeminatum reddit. Munda autem est, nisi
 caro viua apparuerit: quia vitium istud nec stultis, in
 quibus ratio mortua est, imputatur; nec mala valetudine
 affectis, quorum bona voluntas morbo impedita est
 corporis. Tertia lepræ species, hulus est in carne natū
 & sanatum, & in loco hulceris cicatrix alba siue subru-
 fa, & carne reliqua humilior pressiorq; pili etiam in cā-
 dorem versi. Hulus in carne auaritiā esse existimo,
 cuius vulnus tunc obductum videtur, cum auarus ade-
 ptus est quod concupierat. Cæterum quia nec adepto
 satiatur, nondum sanatum vulnus cicatrix inæqualis ac
 discolor ostendit. Et quoniam ille nulla copia conten-
 tus, in superfluis parandis cumulandisque laborat sem-
 per, pilos habere dicitur, qui sunt superflua corporis, ci-
 catrix autem alba, delectationem in acquirendo indi-
 cat, rufa ardorem in concupiscendo. Quartum lepræ
 genus dicitur caro & cutis igne adusta & sanata, sed &
 ipsa cicatricem habens albam siue rufam reliqua cute
 humiliorē, pilorum colore mutato, atq; in cicatricis
 cute lepra excrecente. Quid est lepra ista, nisi libidinis
 igne succensa appetitio: quæ tunc quidem sanatur, quā-
 do vel explet legitimo matrimonio auaritiā, vel co-
 ercet excolendæ castitatis gratia. Sed si pristina volu-
 ptatis recordatio labefacere ac mutare cœperit propo-
 situm, nec iam meretricari erubuerimus, cicatrix susce-
 pit inæqualitatem cutis, & coloris pilorumq; mutatio-
 nem. Conuersa est enim in candorem carnis delecta-
 tionis, & in rubedinem inflammatae auaritatis, & in le-
 pram excrecentem, eo quod frequenti vsu non satiat tur-
 pis libido, sed magis accendit. Quintum genus lepræ ca-
 pitis est & barbæ in viro vel muliere: cū loc^o humilior
 fuerit reliq; carne, & capillus flauus solitoq; subtilior, le-
 pra inq; capitis & barbæ est. Caput & barba gulæ cōti-
 gua sunt, non iēpte igit leprā hanc ad crapulæ vitiū re-

Auaritia.

Fornica-
tio.

Gula.

feremus. Quoties per ingluuitem impotes rationis facti fuerimus, & iam nec lingua suum implere officium valuerit, capitis ac barbæ lepra erit, non capitis & barbæ Aaron, in quibus est benedictionis diuinæ vnguentum, sed capitis & barbæ eorum, quibus manna fastidio est, & Aegyptiæ carnes voluptati. Capillus autem flavus, qui meretricibus conuenit, gulosorum impudentiâ designat, quorum temeritati nihil obstat, quin semper obscœnum ac turpe aliquid aut dicant aut faciant. Tunc vero extenuatur capillus, cum bona animi per luxuriâ consumuntur. Locus autem lepræ ubique humilior prædicatur, quia in ea parte virtus animæ deprimitur. in qua peccatur, non in qua non peccatur, potest enim fieri, ut aliquis partim virtutibus præstet, partim alicui vitio deditus sit. Sexta lepra caluiti est. Si in caluitio, ingruens, vel recaluatione albus vel rufus color fuerit exortus, & hoc sacerdos viderit, condemnabit eum haud dubie lepræ, quæ orta est in caluitio. Quoniam caluiti summa capitis occupat, per hoc superbæ elationem signari reor. Semper se supra se erigit superbus, inani tumet gloria, pares contemnit. Cum de animi bonis inaniter sese iactat, albus color est in vertice: cum de bonis corporeis atque fortunæ gloriatur, rubedo quæ corporeis conuenit, sedet in capite. Et quia caput caluitio deforme fit, utpote capilloꝝ ornamento vacuû, innuit nobis, nihil esse honesto viro indecentius, quàm inanis ac supba suimet iactatio. Septima vero ac suprema istarum, quæ in Leuitico simul tractantur, lepra, non hominis esse dicitur, sed vestimenti. Vestis linea (ingruens) siue lanea, quæ lepram habuerit in stamine atque subtegmine, aut certe pellis, vel quicquid ex pelle confectum est, si alba vel rufa macula fuerit, infecta lepra reputabitur. Demus hanc, si libet, quod reliquum est, iracundiæ vitio. Cum enim nulla animi passio ira hominem infatuat atque dementat ut iracundia, merito lepra ista non hominis est, sed vestis, hoc est, eius qui nihil in se hominis habet præter figuram, quique vestimentum hominis dici potius debet quam homo. Qui cito irascitur, leuis est ut linum: qui cito placatur, mollis ut

Supbia

Ira

lana, qui immaniter furit, vestis ex pelle ferina est. Homo enim cum in honore esset, non intellexit, comparatus est iumentis insipientibus, & similibus factus est illis. Lepra hæc in fine est & subtermine, quia iracundus & intus furore aestuat, & foris petulanti ore rixatur. Quoniam autem ubique color albus ac rufus lepræ tribuitur, quæri potest, quomodo albedo peccato conueniat, cum præsertim ecclesia in Canticis nigram se prius fuisse fateatur cum erraret, deinde formosam, cum credens Christo sponso iuncta esset, quæ ratione igitur lepra candida est vel rufa? Sed quia vel tegimus peccata, vel ostentamus, ideo arbitror lepram candidam hypocritarum esse sepulcris similia dealbatis. Rufam vero lepram illos habere, qui manifesto & sub multorum conspectu erubescenda committere non verentur. Denique saluatori qui peccata nostra tulit, dicitur. Quare rubrum est indumentum tuum? Præterea fit plerumque ut cum in peccato deprehendimur, ora influat rubor, dum accusari magis quam peccare pudet.

Quare etiam locus lepræ humilior est quam cætera quæ sana sunt? quia peccatum ad terram animam premit, humilique allidit. Unde & labi atque cadere dicitur, qui peccat stare vero & rectus esse, qui non peccat. Humilem itaque lepræ locum grauitas peccati facit atque pondus, de quo Dauid lamentabatur, dicens, Iniquitates meæ supgressæ sunt caput meum, & sicut onus graue grauata sunt super me. Non est huius loci de hostiis quoque & exprobrationibus lepræ differere, satis sit generatim ista breuiterque perstrinxisse. Nec tamen omitteremus illud quoque lepræ genus obiter attingere, quod post aliqua seorsum describitur, ut maius aliquid innuat, quam quodcum illis quæ simul enumerata sunt, commune sit. Lepra hæc domus est habitans in parietibus valliculas pallore siue rubore deformes, humilioresque superficie reliqua. Domus ista ecclesia Christi est, hæc maculas patit, cum hæreticorum fallacibus argumentis impugnat, pallore & rubor in maculis est, quia hi quidem fidelibus inuidendo liuent, atque irascendo inflamant, sed veritate victi

Color albus

Color rufus.

Quare locus lepræ humilior.

Psal. 77

Hæretici

Lect. 14

eisdē tādē cedūt, atq; ita reliqs orthodoxis inferiores inueniunt. Recte itaq; sacerdos lapides, in qbus orta est lepra, erui ac pñci iubet, & parietes radi, vt omni prsus ablata erroꝝ spurcitta, nec maculā habeat Chři sponsa nec rugā. Non añ pullulare cœperūt hœreses, q̄ diffeminatū est euangeliū; nec añ lepra hęc iussa est obseruari caueriq; , q̄ filij Israhel terrā ingressi fuerunt pmissis. Porro si cui nra leprage expositio duriuscula fortasse vī debitor & extorta, sequatur alios, qui in ipsis enodandis magis sibi placuerint, dūmodo sciat omnes in hoc conuenire, vel lepram peccatum esse asserant. Ergo hu iusce morbi vī foeditateq; p̄specta, cogitet, q̄ta peccati, quod ei comparatur, deformitas, qualis pñcies sit. Sicut enim lepra totius corporis pulchritudinē demolit, ita oēm animæ decorem corrūpit peccatum, atq; hoc solum malum est, quo illa lædi perireq; possit. Nunc tandem vnde digressi sumus, eo reuertamur, vt aliam quoque peccatorum differentiam explicemus, ac postremo quæ ex illis incommoda nobis orientur, inquiramus.

De peccatorum differentia. Cap. XV.

Quædā p̄ctā ita leuia sunt ac minuta, vt his carere oīno nō possimus, & q̄a veniā facile ipe trēt, a nōnullis venialia nuncupātur. Hęc qdē a regno dei nō excludūt, aditū tñ ad illd̄ nobis tādū impediūt, donec expientur. Nihil em̄ ingratum illuc intrabit. Sed nunc de illis duntaxat nobis erit sermo, q̄ mortifera sunt, q̄q; vitari & debent qdē & pñt, aut si commissa fuerint, pñiæ doloribus extenuari purgariq;, alioqn ad æternū interitū compellent non pœnitentē, tanto acrius puniendū, q̄to delinq̄ndo ab æqtate recessit longius. Etenim ex his q̄q; q̄ pñciosā sunt, aliud aliō execrabilius iudicatur, ac p̄inde maiore dignum supplicio pœnaque acerbiorē mulētandum. Quodcunque autē peccatū leuiorē modum excesserit, mortiferū erit, ideo in scripturis d̄f peccatum ad mortem, nō ad mortem hęc omnibus communem, sed ad illā q̄ppria damnatorum est, quæ vtique illos quos inuadit, non perimit, sed quæ